

REKVIRENTOPPLYSNINGER Legekontor/sykehus/institusjon/kommune Lege/avdeling/kommunal tjeneste Postadr. Postnr./-sted Telefonnr. HER-id (Lege/kommunal tjeneste) <input type="text"/> Prøvene er tatt ved:	PASIENTOPPLYSNINGER Kvinne ☐ Mann ☐ Fødselsnr. (11 siffer) Navn Postadr. Postnr./-sted Nasjonalitet (hvis ikke norsk) Analysetjeneste skal betales av / omsorgsnivå (må oppgis) ☐ Helfo (poliklinikk) ☐ Rekvirent (inneliggende/institusjon/selvbetalende) ☐ Kopi av svar ønskes sendt til (sett kryss og angi rekvirentopplysninger under)
--	---

Fylles ut av behandler/rekvirent se bakside for veiledning

Relevant legemiddelforskrivning siste måned (hår: Siste år)	Hensikt med prøvetakingen: ☐ Medisinsk Rekvireres av helsepersonell ☐ Sanksjonær Hjemlet i lov (jf. veileder IS-2231), dekkes ikke av HELFO Dersom ikke utfylt, behandles prøven som medisinsk
--	--

Kryss av for ønsket analysepakke Ved ønske om enkeltanalyser: bruk «Annet». Se bakside for innhold i pakkene.

Urin (10 ml) ☐ Basispakke (alle under) ☐ Alkoholmarkør (EtG) ☐ Cannabis (THC-syre) ☐ Benzodiazepiner ☐ Z-hypnotika ☐ Opioider ☐ Sentralstimulerende midler ☐ Ketamin ☐ Pregabalin, gabapentin ☐ Annet: ..... (se www.stolav.no/farma)	Øvrige urinanalyser ☐ Alkoholmarkører (EtG+EtS) ☐ Alkohol (etanol) ☐ Design-benzodiazepiner ☐ GHB ☐ LSD ☐ Psilocybin (fleinsopp) ☐ Nye psykoaktive substanser (NPS)	Serum/blod (min. 1 ml per kryss) ☐ Alkoholmarkører (EtG+EtS) ☐ Alkohol (etanol) ☐ Cannabis (THC) (1,5 ml) ☐ Benzodiazepiner ☐ Z-hypnotika ☐ Opioider ☐ Sentralstimulerende midler ☐ Pregabalin, gabapentin ☐ GHB ☐ Annet: ..... (se www.stolav.no/farma)	PEth (fosfatidyletanol) ☐ EDTA-blod ☐ Kapillært blod med eget prøvetakingssett (Kontakt avdelingen for prøvetakingsutstyr)
Hår Kontakt avdelingen for prøvetakingsutstyr ☐ Basispakke (alle under) ☐ Benzodiazepiner og zopiklon ☐ Opioider ☐ Sentralstimulerende midler Hvor langt tilbake ønskes prøven analysert? ..... måneder (1 cm = 1 mnd) Hvis ikke angitt, analyseres maks 12 cm EtG: Maks 6 cm	☐ Alkoholmarkør (EtG) NB! Krever egen hårbunt Kun hodehår Innsendt materiale: ☐ Hodehår ☐ Annen type hår, angi: ..... Hårbehandling: ☐ Farging ☐ Bleking ☐ Permanent	Spytt Kontakt avdelingen for prøvetakingsutstyr ☐ Basispakke (alle under) ☐ Cannabis (THC) ☐ Benzodiazepiner ☐ Z-hypnotika ☐ Opioider ☐ Sentralstimulerende midler ☐ LSD ☐ Annet: ..... (se www.stolav.no/farma)	

Fylles ut av prøvetaker se bakside for veiledning

Tidspunkt for prøvetaking: Dato: ..... Kl.: ..... Temperatur i urinprøve: ..... °C Innsendt materiale, antall rør: ☐ Urin, ant.: ☐ Serum/blod, ant.: ☐ Spytt, ant.: ☐ Hår	For sanksjonære prøver: (se bakside) ☐ Prøvetaking utført iht. IS-2231 ☐ Prøvegivers identitet er kjent, eller ID er fremvist Det bekreftes at prøven er avlagt iht. retningslinjer og observert fra prøvetaking til forsegling. Prøvegivers signatur: ..... Prøvetakers signatur:	Etikett for sanksjonære prøver festes her
---	--	--

Kontakt oss ved spørsmål om

- Prøvetakingsinstrukser
- Prøvetakingsutstyr
- Veiledning og svarfortolkning

www.stolav.no/farma

Sentralbord: 72 82 91 00

Vakthavende lege: 917 06 522

www.farmakologiportalen.no

Valg av prøvemateriale:

Urin foretrekkes vanligvis til rusmiddelanalyser. De fleste rusmidler har lengre påvisningstid i urin enn i blod og spytt. Prøveavgivelsen må overvåkes for å unngå manipulasjon. Ved påfølgende positive prøver vurderes prøvesvaret mht. nytt inntak.

Serum gir kortere påvisningstid og mer invasiv prøvetaking. Serumkonsentrasjonen kan brukes til å vurdere påvirkning.

Blod benyttes til alkoholmarkøren PEth. Kapillær blodprøve kan også tas av ikke-helsepersonell.

Spytt gir enklere prøvetaking og mindre risiko for manipulasjon enn urin. Påvisningstiden er kortere enn i urin for noen stoffer, spesielt cannabis.

Hår er aktuelt når det er ønskelig å spore rusmiddelinntak langt bakover i tid. Vær oppmerksom på at analyserepertoaret er mer begrenset, og sporadisk bruk gir vanligvis ikke utslag.

Svarfortolkning:

Positive prøvesvar fortolkes mht. hvilke(t) rusmiddel som er inntatt. Vi angir også maksimal påvisningstid. For urin angis hvorvidt det har vært nytt inntak siden forrige prøve.

Utfylling av rekvisisjonen:

Rekvirenten må ta stilling til hensikten med prøvetakingen, og krysse av for medisinsk eller sanksjonær* prøve.

Det er viktig å angi legemiddelforskrivning, spesielt av vanedannende legemidler. Dette er nødvendig for riktig fortolkning av prøvesvar.

Kryss av for ønsket analyse/analysepakke. Blandingsmisbruk er vanlig, og ofte vil det være mest hensiktsmessig å rekvirere basispakke.

Prøvetakeren må fylle ut rubrikken nederst. Temperatur i urin måles umiddelbart og senest 4 min etter prøveavgivelsen.

Riktig prøvetaking- og håndtering:

Prøvetakingsinstrukser finnes på våre hjemmesider.

For serum: Tapp 2-3 ganger så mye blod som angitt mengde serum.

La prøven stå i minst 30 min og maksimalt 2 timer før den sentrifugeres og umiddelbart avpipetteres.

Oppbevar prøven i kjøleskap dersom den ikke sendes til laboratoriet samme dag.

* Sanksjonær prøve?

Når prøvetakingen er hjemlet i lov er det viktig at rubrikken for sanksjonære prøver blir fullstendig utfylt. Egne prosedyrer gjelder ved prøvetaking. Se våre hjemmesider for mer informasjon eller ta kontakt med oss ved bestilling av sanksjonære prøver.

Analyserepertoar – innhold i analysepakker

Urin

Basispakke i urin inkluderer spesifikk påvisning av de hyppigst brukte rusmidler og vanedannende legemidler:

Etanol (påvises ved nedbrytningsproduktet EtG)

Cannabis (THC-syre)

Benzodiazepiner (alprazolam, diazepam, diklazepam, flunitrazepam, klonazepam, lorazepam, nitrazepam, oksazepam, temazepam)

Z-hypnotika (zolpidem, zopiklon)

Opioider (buprenorfin, etylmorfin, fentanyl, heroin, ketobemidon, kodein, morfin, metadon, oksykodon, tapentadol, tramadol)

Sentralstimulerende midler (amfetamin inkl. kiral analyse, metamfetamin, MDA/MDMA (ecstasy), PMMA, kokain, metylfenidat)

Andre (ketamin, gabapentin, pregabalin)

Øvrige urinanalyser bestilles enkeltvis ved behov.

Nye psykoaktive substanser (NPS) inkluderer kvalitativ påvisning av omtrent 60 ulike rusmidler som gjerne omsettes via Internett.

Design-benzodiazepiner omfatter ca. 20 ulike ikke-markedsførte benzodiazepiner.

Se våre hjemmesider for mer informasjon.

Hår

Basispakke i hår inkluderer spesifikk påvisning av:

Benzodiazepiner (alprazolam, diazepam, flunitrazepam, klonazepam, nitrazepam, oksazepam) og **zopiklon**

Opioider (buprenorfin, heroin, kodein, morfin, metadon, oksykodon)

Sentralstimulerende midler (amfetamin, metamfetamin, MDMA (ecstasy), kokain, metylfenidat)

Alkoholmarkøren EtG (etylglukuronid) i hår kan benyttes til å si noe om alkoholkonsumet inntil 6 mnd tilbake i tid.

Analyse av cannabis er foreløpig ikke tilgjengelig i hår.

Serum/blod

Rusmiddelanalyser i serum bestilles som enkeltanalyser eller pakker med følgende innhold:

Benzodiazepiner (alprazolam, diazepam, flunitrazepam, klonazepam, lorazepam, midazolam, nitrazepam, oksazepam)

Z-hypnotika (zolpidem, zopiklon)

Opioider (buprenorfin, etylmorfin, fentanyl, heroin, ketobemidon, kodein, morfin, metadon, oksykodon, tapentadol, tramadol)

Sentralstimulerende midler (amfetamin inkl. kiral analyse, metamfetamin, MDA/MDMA (ecstasy), kokain, metylfenidat)

Alkoholmarkøren PEth (fosfatidyletanol) analyseres i EDTA-blod eller i kapillært blod (egen prøvetakingssett).

Spytt

Basispakke i spytt inkluderer spesifikk påvisning av de hyppigst brukte rusmidler og vanedannende legemidler:

Cannabis (THC)

Benzodiazepiner (alprazolam, diazepam, flunitrazepam, klonazepam, lorazepam, nitrazepam, oksazepam)

Z-hypnotika (zolpidem, zopiklon)

Opioider (buprenorfin, etylmorfin, fentanyl, heroin, ketobemidon, kodein, morfin, metadon, oksykodon, tapentadol, tramadol)

Sentralstimulerende midler (amfetamin inkl. kiral analyse, metamfetamin, MDMA (ecstasy), kokain, metylfenidat)

Andre (LSD)

Analyse av alkoholmarkører er ikke tilgjengelig i spytt.